

Januártól kénye-kedve szerint állapíthatja meg az elévülési időt az adóhatóság?

Egy a jogbiztonság szempontjából aggályos javaslat került a 2014-es adócsomag 151.§ -ába. A törvény szövege szerint 2014-től akár meg is szűnhet az elévülési idő, ha a NAV és a nyomozó hatóság úgy gondolja.

Adószakértői vélemények szerint a betervezett jövő évi adótörvény változások nem tartalmaznak olyan változást, amelyik akár a magánszemélyek, akár a vállalkozások életét jelentős mértékben befolyásolná. Ezzel szemben a T/12792-es számon benyújtott törvényjavaslatnak van egy rendkívül aggályos része. Ez így szól: **151. §** Az Art. 164. §-a a következő (1c) bekezdéssel egészül ki:

„(1c) Az adó megállapításához való jog elévülése az (1a)-(1b) pontok szerinti büntetőeljárás esetében a büntetőeljárás kezdő időpontjától annak jogerős befejezéséig nyugszik.”

Ez a jelentéktelennek tűnő változás azt eredményezheti, hogy az adóhatóság 2014-től kénye-kedve szerint határozhatná meg az elévülési időt, akár a végtelenségig is kitolhatná. Ehhez nem kell mást tennie, mint az 5 éves elévülési határidő vége előtt büntető feljelentést tesz a folyamatban lévő adóügyben. A büntető hatóság a folyamatban lévő adóügyre hivatkozva a büntető eljárást az adóigazgatási eljárás befejezéséig felfüggeszti. Ettől kezdve a NAV korlátlan ideig vizsgálódhatna. Az Art. eljárási határidői sem biztosítanak védelmet, mert az eljárási határidők túllépése miatt még nem helyeztek hatályon kívül adóhatósági határozatot, mivel ezen jogsértés az ügy érdemére nem hat ki. Még inkább aggályos a 151.§ -hoz fűzött részletes indoklás:

A jelenleg hatályos szabályok szerint az elévülés csak azokban az esetekben „tolódik” ki a büntethetőség elévüléséig, amikor a büntető ítélet jogerőre emelkedése előtt még nem telt le az általános öt éves adójogi elévülés időtartama. Amennyiben azonban a bíróság az általános adójogi elévülést követően hozza meg döntését, adójogi megállapításra már nincs lehetőség. A Javaslat szerint valamennyi olyan esetben, amikor adóra, járulékra, költségvetési támogatásra csalást, költségvetési csalást, stb. követtek el, akkor ezen magatartás adójogi következményei (szankciói) is megállapíthatóak legyenek akkor is, ha az általános adójogi elévülési idő már eltelt, de az adott bűncselekmény büntethetősége még nem évült el.

Ez az indoklás azt sugallja, hogy adóhiány megállapítása nélkül is meg lehet állapítani adócsalást (szándékos adóelkerülés), majd ezt követően a jogerős büntető eljárási határozatra hivatkozva lehetne adójogi következményt megállapítani. Sajnos ez egy létező **téves** büntetőjogi gyakorlat, Az Art. garanciális szabályai megkerülésével a NAV

által felkért adóügyi végzettség nélküli adószakértő (pl. könyvvizsgáló) állapítja meg az elkövetési értéket. Ebben a szakvéleményben a könyvvizsgáló hiteltelennek minősít például egy számlát az adólevonási jog tekintetében, üzletszerűnek, gazdasági tevékenységnek minősít aukciós portálon történő értékesítést jogszabályi felhatalmazás nélkül. Ezzel a szakértő jogszabályi felhatalmazás nélkül hatósági jogkört von el a NAV -tól. Adóhiány megállapítására csak az adóhatóságnak van törvényi felhatalmazása az Adózás rendjéről szóló törvény keretein belül. Büntető bíróság adószakértői véleményre hivatkozva nem állapíthat meg adóhiányt. Az adócsaláshoz a költségvetésnek károsodnia kell. Az Art. keretein belül megállapított adóhiánynak azon része minősül adócsalásnak, amelyiknél a szándékosság egyértelműen bizonyítható. Vétlenül ugyanis nem lehet elkövetni adócsalást. A büntető eljárásban a NAV által kirendelt igazságügyi könyvszakértő vagy adószakértő feladata legfeljebb arra korlátozódhat, hogy meghatározza a megállapított adóhiányon belül azt a részt, amelyiknél a szándékosság bizonyított.

A szakértők körében is rendet kellene tenni. A bíróságok jelenleg nem tudnak különbséget tenni az igazságügyi könyvszakértő és az igazságügyi adó- és járulékszakértő között. Nagyon leegyszerűsítve a könyvszakértő a Számviteli törvényt értelmezi, és az adójogszabályokat alkalmazza, az adó- és járulékszakértő az adójogszabályokat értelmezi és a számviteli törvény rendelkezéseit alkalmazza. Éppen ezért meg kellene szüntetni az átfedést a könyvszakértők és az adó- és járulékszakértők között. Ennek megoldási módja a 9/2006. (II.27.) IM rendelet módosítása. Ennek keretében hatályon kívül kellene helyezni a 34.§ (1) bekezdését:

34. § [(1) A 10. számú melléklet 1. pontjában megjelölt szakterületen okleveles adószakértői szakképesítés hiányában a névjegyzékbe az vehető fel, aki a pénzügyminiszter által kiadott, adószakértői tevékenységre jogosító engedéllyel rendelkezik]

és a 10. számú melléklet 1. adó és járulék szakterület képesítési feltételei közül törölni kellene a: **[b) adószakértői tevékenységre jogosító engedély megléte esetén egyetemi vagy főiskolai szintű felsőoktatásban alapképzésben szerzett végzettség]**

Volt már egy ilyen megítélésem szerint a jogbiztonságot sértő törvénymódosítás, ami észrevétlenül átment a Parlamenten: Art. 164.§ (13) bekezdés szerint az adó megállapításához való jog elévülése 6 hónappal meghosszabbodik, ha az adóhatósági határozatot hatályon kívül helyezte a felettes adóhatóság vagy a bíróság, és új eljárást rendelt el. Nyilvánvaló, hogy ilyen esetekben jogsértő volt az adóhatósági határozat. De akkor, miért a vétlen adózóval szemben állapít meg szankciót a törvény az elévülési idő meghosszabbításával?

Angyal József okleveles adószakértő www.angyalado.hu